

STORTINGET

Innst. 351 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 57 L (2025–2026)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i straffeloven (involvering av mindreårige i kriminalitet)

Til Stortinget

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i denne proposisjonen et nytt straffebud rettet mot involvering av mindreårige i kriminalitet.

Det er et alvorlig og økende samfunnsproblem at kriminelle miljøer på ulike måter involverer barn og unge i straffbare handlinger. Involvering av mindreårige i kriminalitet vil i mange tilfeller være straffbart også i dag, for eksempel som medvirkning til lovbrudd begått av den mindreårige. Det finnes imidlertid ikke noe straffebud som direkte retter seg mot slike handlinger. Det foreslåtte straffebudet vil tydelig markere det klanderverdige ved å involvere mindreårige i kriminalitet, og sikre at domstolene kan idømme straffer som gjenspeiler alvorret ved slike handlinger. Forslaget innebærer også en kriminalisering av enkelte involveringshandlinger som i dag ikke er straffbare.

Forslaget til nytt straffebud retter seg mot den som involverer en mindreårig i nærmere angitte lovbrudd eller lovbrudd som kan medføre fengsel i 3 år eller mer. Straffebudet vil ramme den som bidrar til at en mindreårig begår eller medvirker til en straffbar handling, men også den som trekker en mindreårig inn i en straffbar handling på annen måte. Strafferammen foreslås satt til bot eller fengsel inntil 3 år. I tillegg foreslås det en egen

bestemmelse om grov overtredelse med en strafferamme på fengsel inntil 6 år.

I proposisjonen foreslår departementet også å rette opp en inkurie i straffeloven § 308.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, June Trengereid Gruer, Erik Hager, Farukh Qureshi og Kristine Løfshus Solli, fra Fremskrittspartiet, Anette Carnarius Elseth, lederen Jon Engen-Helgheim, Finn Krokeide og Stian Storbukås, fra Høyre, Mahmoud Farahmand og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Bent-Joacim Bentzen, fra Miljøpartiet De Grønne, Julie E. Stuestøl, og fra Kristelig Folkeparti, Hans Edvard Askjer, viser til proposisjonen hvor regjeringen foreslår et nytt straffebud rettet mot involvering av mindreårige i kriminalitet. Komiteen merker seg at forslaget blant annet er en oppfølging av et anmodningsforslag fattet i Stortinget 20. februar 2025.

Komiteen merker seg at bakgrunnen for forslaget er at kriminelle miljøer på ulike måter involverer barn og unge i straffbare handlinger. Komiteen merker seg at å involvere barn i kriminalitet kan være straffbart etter en rekke straffebud med dagens regelverk, men at det ikke finnes noe straffebud som direkte retter seg mot slike handlinger. Komiteen merker seg at forslaget innebærer en kriminalisering av enkelte involveringshandlinger som i dag ikke er straffbare.

Komiteen merker seg også at regjeringen foreslår at å involvere en mindreårig i nærmere angitte lovbrudd eller lovbrudd som kan medføre fengsel i 3 år eller mer,

kan føre til bot eller fengsel i inntil 3 år. Det foreslås en egen bestemmelse om grov overtredelse på fengsel inntil 6 år.

Komiteen viser til at forslaget har vært på høring, og at et klart flertall av høringsinstansene som uttalte seg, var positive til et nytt straffebud rettet mot involvering av mindreårige i kriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at det er et alvorlig og økende samfunnsproblem både i Norge og i flere land i Europa at kriminelle miljøer på ulike måter involverer og kynisk utnytter barn og unge til å begå straffbare handlinger.

Disse medlemmer viser til at det foreslåtte straffebudet tydelig vil markere det klanderverdige ved å involvere mindreårige i kriminalitet, og sikre at domstolene kan idømme straffer som gjenspeiler alvorret ved slike handlinger. Forslaget innebærer også en kriminalisering av enkelte involveringshandlinger som i dag ikke er straffbare.

Disse medlemmer viser videre til at de kriminelle nettverkene bruker ulike fremgangsmåter for å rekruttere og sosialisere ungdom inn i kriminalitet, og at digitale plattformer spiller en helt sentral rolle i rekrutteringen. Ifølge Kripos rapport «Vold som handelsvare – en beskrivelse av fenomenet» (oktober 2025) har politiet de siste årene registrert en økning i antallet hendelser der barn og unge rekrutteres til voldsoppdrag gjennom digitale plattformer. De kriminelle rekruttererne ønsker ofte å nå ut til flest mulig potensielle voldsutøvere, og legger derfor oppdrag ut på åpne plattformer, som for eksempel Instagram og Snapchat, før videre kommunikasjon og planlegging av voldsoppdraget flyttes til krypterte plattformer. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette understreke at det varslede lovforslaget fra Arbeiderparti-regjeringen om å innføre aldersgrense på sosiale medier også vil være et svært viktig tiltak for å hindre rekruttering av mindreårige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er en svært bekymringsfull samfunnsutvikling man har sett de siste årene, hvor organiserte kriminelle nettverk i stadig økende grad har rekruttert mindreårige til å begå alvorlig kriminalitet. Dette har hatt preg av rene bestillingsoppdrag for utføring av kriminalitet mot vederlag. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet lenge har advart mot denne samfunnsutviklingen, og lenge har tatt til orde for at det må innføres egne straffebud som rammer rekrutteringen av mindreårige til kriminalitet. Disse medlemmer viser herunder til anmodningsvedtak nr. 475 (2024–2025), som ble vedtatt etter behandling av Dokument 8:7 S (2024–2025) fra Høyre og Dokument 8:10 S (2024–2025) fra Fremskrittspartiet.

Om straffebudet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det at forslaget til ny § 200 etter sin ordlyd gjelder «involvering», og ikke «rekruttering», har bakgrunn i at straffebudet også er ment å ramme andre involveringshandlinger enn rekruttering, ikke at rekruttering faller utenfor. Dersom den straffbare handlingen som den mindreårige involveres i, ikke er over det straffrie forberedelsesstadiet og overtredelsen av det foreslåtte straffebudet dermed ikke er fullbyrdet, vil rekrutteringshandlinger ofte likevel utgjøre et straffbart forsøk.

Disse medlemmer viser til at selv om det er slik at straffen for forsøk kan settes til en mildere straffart, jf. straffeloven § 80 bokstav b, er det ikke slik at forsøk skal straffes mildere dersom gjerningspersonen kan straffes for forsøk. Utgangspunktet er at strafferammen er den samme. Om straffen skal settes under minstestrafen eller til en mildere straffart i tråd med § 80 bokstav b, beror på en konkret vurdering av karakteren av forsøks handlingen, herunder hvor langt forsøket var kommet og hvilke skadevirkninger det har medført.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne understreker at også medvirkning til involvering av mindreårige i kriminalitet vil rammes av det foreslåtte straffebudet, jf. straffeloven § 15. Som det fremgår av proposisjonen punkt 7.5 side 37, innebærer medvirkningsansvaret at det også vil være mulig å straffeforfølge lederskikkelser eller andre høytstående medlemmer i et kriminelt nettverk som gir andre i oppdrag å involvere mindreårige i lovbrudd.

Disse medlemmer bemerker for øvrig at det er vanlig lovgivningsteknikk at straffebud utformes slik at de rammer en konkret, skadelig handling, samtidig som rekkevidden av straffansvaret følger av at gjerningsbeskrivelsen i straffebudet må sees i sammenheng med de alminnelige reglene om forsøk og medvirkning. Dette er en form for regulering av straffansvar som har lange tradisjoner i norsk rett, og som både påtalemyndighet og domstoler er vel kjent med og evner å praktisere. Det er generelt ikke behov for uttrykkelig å angi i det enkelte straffebud alle handlinger straffansvar skal knyttes til, så fremt de rammes som straffbar medvirkning og straffbart forsøk.

Disse medlemmer mener på bakgrunn av dette at proposisjonen ivaretar behovet for å ramme selve rekrutteringshandlingen av mindreårige inn i kriminalitet. Disse medlemmer vil likevel understreke at regjeringen bør følge nøye med på anvendelsen av den nye loven, og vurdere behov for justeringer dersom det viser seg at praksis ikke gjenspeiler intensjonen om å ramme selve rekrutteringshandlingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at det er viktig ved utformingen av dette straffebudet at selve rekrutteringshandlingen rammes av straffebudet. Disse medlemmer viser herunder til at dette også fremgår klart og tydelig av ordlyden i anmodningsvedtak nr. 475 (2024–2025). Disse medlemmer vil understreke at det samfunnsfenomenet man har sett med at alvorlig kriminalitet legges ut som rene oppdragsannonser på sosiale medier, er noe som må bekjempes raskt og effektivt. Disse medlemmer mener at en rask og effektiv bekjempelse fordrer at gjerningsbeskrivelsen i straffebudet rammer selve rekrutteringshandlingen isolert. Disse medlemmer viser herunder også til at Fremskrittspartiet tok opp denne konkrete problemstillingen med justis- og beredskapsministeren den 27. oktober 2025 ved skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, jf. Dokument nr. 15:264 (2025–2026). Det hitsettes fra deler av statsrådets besvarelse av spørsmålet som omhandler forslagene i denne proposisjonen:

«Et forslag om dette ble sendt på høring 2. september, med høringsfrist 1. desember 2025. En viktig begrunnelse for lovforslaget er nettopp å ramme kriminelle nettverk som bevisst forsøker å rekruttere barn og unge til å begå straffbare handlinger, typisk ved annonsering av kriminelle oppdrag på sosiale medier. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med et lovforslag så raskt som mulig etter at høringsfristen har gått ut.»

Disse medlemmer er derfor kritiske til at de bestemmelsene regjeringen foreslår i denne proposisjonen, ikke går ut på at selve rekrutteringshandlingen kriminaliseres som en del av gjerningsbeskrivelsen i straffebudet. Disse medlemmer mener en slik kriminalisering er en nødvendig forutsetning for å nå målet om å bekjempe den uønskede og bekymringsfulle kriminalitetsutviklingen med rekruttering av mindreårige til kriminalitet. Slik disse medlemmer ser det, er det strafferettslige utgangspunktet om at rekrutteringshandlingen etter omstendighetene kan rammes som forsøk på overtredelse av de foreslåtte bestemmelsene, ikke tilstrekkelig for å oppnå formålet med de nye straffebudene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti er bekymret for at kriminelle nettverk i stadig større utstrekning rekrutterer mindreårige til å gjennomføre kriminalitet på bestilling. Disse medlemmer mener det er et omfattende samfunnsproblem at unge rekrutteres gjennom sosiale medier til å begå for eksempel grov vold, salg av narkotika og våpen, og annen vinningskriminalitet på bestilling. Disse medlemmer merker seg at regjeringen i proposisjonen redegjør for at også selve rekrutteringshandlingen av mindreårige inn i kriminalitet er alvorlig.

Disse medlemmer viser til at Høyre og Kristelig Folkeparti gjentatte ganger har tatt til orde for at det må kriminaliseres å bruke mindreårige i kriminalitet. Disse medlemmer viser til anmodningsvedtak nr. 475 (2024–2025), som ble vedtatt etter behandling av Dokument 8:7 S (2024–2025) fra Høyre og Dokument 8:10 S (2024–2025) om å bekjempe ungdoms- og gjengkriminalitet og ta trygghet tilbake, hvor det tydelig fremgår at lovverket bør gjøre det straffbart å rekruttere noen som er under 18 år til kriminell virksomhet.

Disse medlemmer merker seg at forslaget til straffebud retter seg mot den som «involverer» en mindreårig i en «straffbar handling». Regjeringen omtaler videre i proposisjonen:

«At den mindreårige involveres i en handling som er «straffbar», innebærer at involveringen ikke er fullbyrdet dersom handlingen fortsatt er på et straffritt forberedelsesstadium. Det vil derfor ikke foreligge en fullbyrdet overtredelse av straffebudet i tilfeller der en mindreårig for eksempel får et oppdrag om å begå en straffbar handling, men oppdraget av ulike grunner ikke blir gjennomført. I slike tilfeller kan det likevel være aktuelt med straff for forsøk på involvering [...]»

Disse medlemmer mener regjeringens forslag ikke tar tilstrekkelig hensyn til at selve rekrutteringshandlingen er straffverdig, og at forslaget dermed ikke i tilstrekkelig grad følger opp Stortingets tidligere vedtak. Disse medlemmer har merket seg høringsinnspillet fra Økokrim, som understreker at fullbyrdelsestidspunktet for overtredelse av § 200 bør inntreffe allerede på rekrutteringsstadiet, så lenge det er klart at det er noe straffbart som er formålet med rekrutteringen. Videre har disse medlemmer merket seg den danske reguleringen, hvor også selve rekrutteringshandlingen synes å være omfattet av gjerningsbeskrivelsen gjennom at det er tilstrekkelig at en person foretar en handling «der er egnet til at bidrage til, at en person under 18 år involveres i kriminalitet».

Disse medlemmer mener at straffeloven § 200 også skal ramme selve rekrutteringen, så lenge det er klart at det er noe straffbart som er formålet med rekrutteringen. Disse medlemmer mener ikke det skal gjøres noen unntak fra utgangspunktet om at forsøk på overtredelse av straffebudet skal være straffbart. Konsekvensen av disse medlemmers forslag vil være at også forsøk på rekruttering til kriminalitet, vil være straffbart.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

«Straffeloven § 200 nytt andre ledd skal lyde:

På samme måte straffes den som rekrutterer en mindreårig til å begå en straffbar handling som nevnt i første ledd.

Nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Straffeloven § 200 a andre ledd skal lyde:

§ 200 tredje ledd gjelder tilsvarende.»

Flertallet viser til at intensjonen med forslaget er å utforme straffebudet slik at tidligere stadier av rekruttering til kriminalitet omfattes. Flertallet er uenig med regjeringen i at høringen ikke har vist et behov for å kriminalisere tidligere stadier av rekruttering til kriminalitet, og viser blant annet til høringsinnspillet fra Økokrim.

Flertallet har merket seg at regjeringen har lagt til grunn at rekrutteringshandlingen kan straffes som forsøk, og at å dømmes for forsøk i tilfeller der kriminelle nettverk gjennom digitale plattformer henvender seg til en mindreårig om et voldsoppdrag, men der oppdraget av ulike grunner ikke blir gjennomført. Flertallet mener dette ikke er tilstrekkelig for å sikre en effektiv kriminalitetsbekjempelse.

For det første viser flertallet til at straffbart forsøk som et utgangspunkt kan straffes mildere enn fullbyrdet overtredelse. For det andre viser flertallet til at det i proposisjonen fremstår som et krav om kontakt med en konkret mindreårig, slik at mer generell annonsering av kriminelle oppdrag faller utenfor. For det tredje fremstår det som om rekrutteringen i seg selv må være vellykket for å rammes av forsøksansvaret, ettersom det henvises til at en kan dømmes for forsøk der oppdraget av ulike grunner ikke blir gjennomført av den som er rekruttert.

Flertallet viser videre til at kriminelle aktører vil kunne endre sin rekrutteringsfremferd for å tilpasse seg det nye straffebudet. For eksempel kan en se for seg at kriminelle aktører benytter seg av flere ledd for å rekruttere, og i stor grad kan benytte andre mindreårige til å rekruttere nye mindreårige inn i kriminalitet. Flertallet er opptatt av at bakmenn skal rammes av straffebudet.

Konkurrens

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg departementets utgangspunkt om at det foreslåtte straffebudet som regel vil kunne anvendes i konkurrens med medvirkningsansvaret og eventuelle øvrige straffebud gjerningspersonen har overtrådt. Disse medlemmer har videre merket seg at enkelte høringsinstanser har hatt en annen oppfatning enn departementet om konkurrensspørsmålet. Disse medlemmer deler departementets oppfatning i dette spørsmålet, og har lagt dette til grunn ved behandlingen av denne saken. Disse medlemmer finner grunn til å understreke at det har vært av betydning for Fremskrittspartiets standpunkt om å anse de foreslåtte strafferammene som tilstrekkelige, at straffebudet kan anvendes i konkurrens med medvirkningsansvaret og eventuelle øvrige straffebud som er overtrådt.

Om adgangen til skjulte etterforskningsmetoder

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er en vesentlig svakhet ved den proposisjonen regjeringen har fremlagt, at bruk av de straffeprosessuelle tvangsmidlene kommunikasjonsavlytting og dataavlesning ikke har blitt vurdert eller omtalt. Disse medlemmer mener det er en nødvendig forutsetning for å håndheve straffebudet om involvering av mindreårige i kriminalitet at politi og påtalemyndighet gis adgang til de arenaene hvor rekruttering av mindreårige til kriminalitet faktisk foregår. Disse medlemmer viser herunder til den vedvarende mediedekningen som har avslørt at slik rekruttering i stor grad foregår på sosiale medier.

Disse medlemmer viser til at denne problemstillingen ble løftet av Økokrim under høringen av saken. Det hitsettes fra proposisjonens omtale om dette høringsinnspillet under pkt. 8.1.2 på s. 38–39:

«Økokrim peker imidlertid på at den foreslåtte strafferammen innebærer at det ikke er adgang til å benytte kommunikasjonsavlytting eller dataavlesning under etterforskningen, og at dette svekker straffebudets effektivitet. Økokrim viser til at rekruttering av mindreårige til kriminalitet skjer på sosiale medier og krypterte kanaler, og at det eneste reelle etterforskningsskrittet i mange tilfeller vil være å innhente informasjon fra kommunikasjonen mellom gjerningspersonen og den mindreårige. Etter Økokrims syn bør det nye straffebudet inntas i opplistingen av overtredelser som gir hjemmel for kommunikasjonsavlytting og dataavlesning i straffeprosessloven §§ 216 a og 216 o. Alternativt mener Økokrim at strafferammen må heves tilstrekkelig for å sikre at disse etterforskningsmetodene er tilgjengelige.»

Disse medlemmer viser videre til departementets omtale av dette i proposisjonen, under pkt. 8.1.3 på s. 40:

«Økokrim har pekt på at en øvre strafferamme på fengsel inntil 3 år vil innebære at det ikke er adgang til å benytte kommunikasjonsavlytting eller dataavlesning under etterforskningen. Etter Økokrims syn bør forslaget til nytt straffebud inntas i opplistingen av overtredelser som gir hjemmel for slike tvangsmidler i straffeprosessloven §§ 216 a og 216 o. Spørsmålet om det bør åpnes for flere tvangsmidler enn det den foreslåtte strafferammen på 3 års fengsel tilsier, har ikke vært nærmere utredet eller hørt. Departementet har derfor ikke vurdert dette i proposisjonen her. Departementet nevner at det etter omstendighetene vil være adgang til å foreta kommunikasjonsavlytting og dataavlesning ved etterforskningen av lovbruddet den mindreårige har blitt involvert i. Det vil også kunne gis tillatelse til å foreta kommunikasjonsavlytting og dataavlesning ved mistanke om overtredelse av straffeloven § 257 om menneskehandel, jf. straffeprosessloven § 216 a første ledd bokstav b og § 216 o første ledd bokstav b.»

Disse medlemmer viser videre til at statsråden på spørsmål fra stortingsrepresentant Finn Krokeide i

Stortingets spørretime den 13. mai 2026 besvarte spørsmål om denne tematikken på en måte som ikke i særlig grad opplyste hvorfor denne problemstillingen ikke har vært en del av arbeidet med lovforslaget som fremlegges i proposisjonen. Disse medlemmer viser til at statsråden ga uttrykk for at tvangsmiddeladgangen var noe som ville bli vurdert, til tross for at proposisjonen uttrykkelig sier at dette ikke har vært vurdert. Disse medlemmer hitsetter fra andre spørsmål under spørsmål nr. 16 i Stortingets spørretime den 13. mai 2026:

«I den proposisjonen regjeringen har levert til Stortinget, framgår det at Økokrim tok opp nettopp denne problemstillingen i sitt høringsinnspill. Departementet viser da til manglende utredning og høring av dette som begrunnelse for at dette ikke er vurdert av departementet. Det er veldig pussig da det tross alt er tale om et straffebud som i stor grad skal ramme handlinger som skjer digitalt. Hva er grunnen til at et så sentralt spørsmål som dette ikke ble utredet og vurdert? Vil statsråden ta initiativ til en lovendring for å sikre prosessuell adgang til bruk av kommunikasjonsavlytting og dataavlesning?»

Disse medlemmer hitsetter videre statsrådens besvarelse av spørsmålet:

«Som jeg sa i mitt svar, er jeg er åpen for, også i lys av innspillet fra Økokrim, å vurdere om det bør åpnes for kommunikasjonsavlytting og dataavlesning ved mistanke om overtredelse av det nye straffebudet, og da antakelig begrenset til de grove overtredelsene. Som representanten sier, er den situasjonen vi særlig ønsker å ramme, nettopp kriminelle nettverk som rekrutterer eller forsøker å rekruttere barn og unge. Erfaringene nå er at den rekrutteringen gjennomgående skjer på digitale plattformer. Det er klart at det at vi får et lovverk hvor særlig de alvorlige overtredelsene også lar seg effektivt etterforske av politiet, er et viktig hensyn, og det har vekt i en sårn vurdering.»

Disse medlemmer merker seg at statsråden deler oppfatningen av at det er viktig å få på plass hjemler for tvangsmiddelbruk som gjør de nye straffebudene effektive, men at det ikke gis noen god forklaring på hvorfor dette ikke er en del av regjeringens lovforslag i proposisjonen som nå er til behandling.

Disse medlemmer stiller seg undrende til at problemstillingen om tvangsmiddelbruk ikke har vært en del av utredningen og vurderingen i dette lovforslaget. Disse medlemmer mener adgangen til kommunikasjonsavlytting og dataavlesning er av avgjørende betydning for å få effektive straffebud for involvering av mindreårige i kriminalitet. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av et effektivt straffebud for å avverge involvering av mindreårige i kriminalitet i forkant av at den kriminelle handlingen gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at sosiale medier og andre digitale plattformer brukes aktivt av kriminelle aktører for å rekruttere mindreårige.

Disse medlemmer har merket seg Økokrims høringsinnspill om at det eneste reelle etterforskningskrittet i mange tilfeller vil være å innhente informasjon fra kommunikasjon mellom gjerningspersonen og den mindreårige, og at det derfor bør gis adgang til kommunikasjonsavlytting og dataavlesning ved mistanke om overtredelse av nytt straffebud. Disse medlemmer støtter Økokrims forslag, og understreker at politiet må ha effektive etterforskningsmetoder for å håndtere et stadig økende kriminalitetsproblem. Disse medlemmer mener dette er et effektivt tiltak for å stoppe rekrutteringen, sørge for at bakmenn tas og beskytte mindreårige mot utnyttelse.

På denne bakgrunn fremmer komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at mistanke om overtredelse av straffeloven §§ 200 og 200 a gir adgang til skjulte etterforskningskritt som kommunikasjonsavlytting og dataavlesning.»

Barneomsorgsattest

Komiteen viser til at en rekke stillinger og yrker krever en såkalt barneomsorgsattest. Dette gjelder for eksempel frivillige og tillitsvalgte i idrett som er i kontakt med barn, og ansatte i barnevernet. Komiteen viser til politiregisterloven § 39 som regulerer barneomsorgsattest, og merker seg at mye relevant straffehistorikk ikke fremkommer på en barneomsorgsattest. Dette gjelder for eksempel trusler, ulovlig befatning med skytevåpen og frihetsberøvelse, for å nevne noe. Heller ikke overtredelse av det foreslåtte straffebudet om involvering av barn i kriminalitet vil fremkomme på en barneomsorgsattest. Til sammenligning har komiteen merket seg at personer som er mentorer i prosjekter med én-til-én-oppfølging, må levere utvidet politiattest, hvor overtredelser av de nevnte straffebud vil fremkomme.

Komiteen viser til personer som innehar verv og stillinger hvor en er mye i kontakt med barn, også kan utnytte posisjonen til rekruttering. Det er derfor etter komiteens syn relevant å ha kjennskap til tidligere straffbare forhold som kan være knyttet til kriminelle nettverk og utnyttelse av mindreårige. Komiteen har merket seg at Stortinget i 2021 fattet følgende enstemmige vedtak med henvisning til politiregisterloven § 39:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag om nødvendige regelendringer slik at politiattesten gir et fullstendig bilde av søkeren og viser alle relevante lovbrudd i de tilfeller som gjelder ansettelsesforhold i skole, barnehage eller andre steder der kontakt med barn utgjør en viktig del av stillingen.»

Komiteen kan ikke se at forslaget er fulgt opp, og ber regjeringen intensivere arbeidet.

Komiteen vil videre understreke at overtredelse av det foreslåtte straffebudet i straffeloven § 200 må fremkomme på barneomsorgsattest.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at flere straffbare forhold som har sammenheng med organisert kriminalitet, fremkommer på barneomsorgsattest, herunder blant annet straffeloven § 200 om involvering av barn.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av en samlet komite bortsett fra forslaget til straffeloven § 200 nytt andre ledd og straffeloven § 200 a andre ledd som fremmes av komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti. Komiteens tilråding B forslag II fremmes av en samlet komite. Tilrådingen B forslag I fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

vedtak til lov

om endringer i straffeloven (involvering av mindreårige i kriminalitet)

I

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

Ny § 200 skal lyde:

§ 200 *Involvering av mindreårige i kriminalitet*

Den som involverer en mindreårig i en straffbar handling som kan medføre fengsel i 3 år eller mer, eller som nevnt i §§ 160, 189, 190, 231, 263, 271, 321, 332, 336,

337 eller 341, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år. Involveringen kan for eksempel gå ut på å gi oppdrag, yte fordeler eller overlevere gjenstander til den mindreårige eller å medbringe den mindreårige.

På samme måte straffes den som rekrutterer en mindreårig til å begå en straffbar handling som nevnt i første ledd.

Uvitenhet om den mindreåriges alder fører ikke til straffrihet hvis gjerningspersonen kan klandres for sin uvitenhet.

Ny § 200 a skal lyde:

§ 200 a *Grov involvering av mindreårige i kriminalitet*

Grov overtredelse av § 200 straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den mindreårige ble involvert i en alvorlig straffbar handling, om overtredelsen har et systematisk eller organisert preg, og om den mindreårige var under 15 år.

§ 200 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 308 skal lyde:

§ 308 Mulighet for straffbortfall

Straff etter bestemmelsene i §§ 299–304, § 305 bokstav b annet alternativ og § 306 kan falle bort dersom de involverte er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

B.

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at mistanke om overtredelse av straffeloven §§ 200 og 200 a gir adgang til skjulte etterforskningskritt som kommunikasjonsavlytting og dataavlesning.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at flere straffbare forhold som har sammenheng med organisert kriminalitet, fremkommer på barneomsorgsattest, herunder blant annet straffeloven § 200 om involvering av barn.

Oslo, i justiskomiteen, den 26. mai 2026

Jon Engen-Helgheim

leder

Mari Holm Lønseth

ordfører

